

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง
องค์การอิสระผู้บริโภคร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ . .)
พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
ที่ นร ๐๓๐๖/๑๔๗๔๑ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ตามที่ได้เสนอผลการพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง องค์การอิสระผู้บริโภคร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผู้บริโภค (ฉบับที่ . .) พ.ศ. ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบ
ความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง
ผู้บริโภค

๒. ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของ
ร่างพระราชบัญญัติให้เป็นปัจจุบัน เพื่อจะได้รายงานผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
ของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบขั้นตอนของ
กฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการ
ตามมติคณะรัฐมนตรี ข้อ ๒ แล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
26 S.A. 2550

สำนักนิติธรรม โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (AM_006/F/ส)

25 S.A. 2550
รศ.ดร. 25 S.A. 2550
ผอ. 25 S.A. 2550
ผช.ผอ. 25 S.A. 2550
ทพ. 25 S.A. 2550
ทป. 25 S.A. 2550
ก.ร. 25 S.A. 2550
ก.ร. 25 S.A. 2550
ก.ร. 25 S.A. 2550

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็น
ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การอิสระผู้บริโภคร

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ
ต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง “การจัดตั้งองค์การอิสระผู้บริโภคร” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง
ผู้บริโภคร กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ร่วมกันพิจารณา
เสนอความเห็นและชี้แจงเรื่องดังกล่าวต่อความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติแล้ว

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
๑. รัฐต้องเร่งตราพระราชบัญญัติองค์การอิสระ เพื่อผู้บริโภคร แยกออกจากพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภคร ให้มีความเป็นอิสระ มี งบประมาณสนับสนุนเพียงพอ และมีกองทุน เพื่อการพัฒนางานคุ้มครองผู้บริโภคร โดย ควรประสานงานกับคณะกรรมการการคุ้มครอง ผู้บริโภครสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้ยกร่าง กฎหมายดังกล่าวไว้แล้ว เพื่อนำร่างกฎหมาย ดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามลำดับ โดยเร็ว	๑. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์การ อิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคร พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้เสนอ และร่าง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมทั้งข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี และได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์) ได้ให้ความ เห็นชอบด้วยแล้ว ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้ มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติ ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวและให้ส่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีก ครั้งหนึ่ง

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
๒. รัฐต้องส่งเสริมให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็งจริงจังตามอำนาจหน้าที่ และเร่งรัดโอนภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคไปเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ตามผลการพิจารณาของ ก.พ.ร.	๒. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มีการใช้บังคับกฎหมาย และการปฏิบัติงานที่เข้มแข็ง และมีมาตรการทางกฎหมาย และทางการบริหารรองรับอยู่แล้วภายใต้ทรัพยากรบุคคลที่จำกัด นอกจากนี้ การที่จะให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคไปสังกัดหน่วยงานใดมิใช่สาระสำคัญ เนื่องจากจะมีผลดีในด้านที่ต่างกันไป จึงอยู่ที่แนวทางการบริหารหรือปฏิรูปราชการของรัฐบาลต่อไปในอนาคต
๓. รัฐต้องเร่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบันอย่างน้อยในประเด็นดังต่อไปนี้ ๓.๑ ขยายสิทธิผู้บริโภคให้สอดคล้องกับแนวทางการคุ้มครองผู้บริโภคของสหประชาชาติ และสภาพปัญหาการละเมิดสิทธิผู้บริโภค ได้แก่ สิทธิในการได้รับความเป็นธรรมในการพิสูจน์ความผิด เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการ สิทธิที่จะได้รับความรู้จำเป็นต่อการบริโภคอย่างเท่าทัน (Consumer education) และสิทธิในการรวมกลุ่ม และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค	๓. ประเด็นการแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓.๑ สิทธิต่าง ๆ ที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาเสนอมานั้น มีกฎหมายรับรองและได้รับความคุ้มครองอยู่แล้ว ส่วนเรื่องภาระในการพิสูจน์ความผิดเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการ ได้มีกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ซึ่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาแล้ว

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
๓.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และคณะกรรมการเฉพาะเรื่องให้มีตัวแทนผู้บริโภคในสัดส่วนที่เหมาะสม ไม่น้อยไปกว่าสัดส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งโดยส่วนมากมาจากฝ่ายผู้ประกอบการ ๓.๓ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหน่วยงานกลาง ให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในการรับเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค และให้มีอำนาจหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ รวมไปถึงอำนาจหน้าที่ในการติดตามการดำเนินการต่อข้อร้องเรียน เพื่อลดอุปสรรคของผู้บริโภคในการเข้าถึงกระบวนการใช้สิทธิตามกฎหมายที่แตกต่างกันไปในแต่ละผลิตภัณฑ์ ๓.๔ เพิ่มเติมให้มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือต่อต้านการแข่งขันอันไม่เป็นธรรมทางการค้า ให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในคดีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคโดยส่วนรวมเช่นเดียวกับสมาคม	๓.๒ องค์ประกอบคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในปัจจุบันนี้มีผู้ประกอบการธุรกิจหนึ่งคนและมีผู้แทนผู้บริโภคหนึ่งคน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน หากจะปรับเปลี่ยนองค์ประกอบดังกล่าวก็สามารถดำเนินการคัดเลือกได้อยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายแต่อย่างใด ๓.๓ ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ทำหน้าที่ดังกล่าวอยู่แล้วตามนโยบายการบริหาร โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของผู้บริโภค รัฐบาลควรพิจารณาในด้านงบประมาณและการเพิ่มอัตรากำลังเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระงานที่เพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร ทั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและในต่างจังหวัด ๓.๔ การที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ดำเนินการแยกร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคออกจากร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ . .) พ.ศ. ครอบคลุมทุกประเด็นตามข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ตามข้อ ๓.๔ - ๓.๘ อยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
๓.๕ กำหนดให้สมาคมและมูลนิธิได้รับยกเว้นค่าอาชกรรมเนียมในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิผู้บริโภค ๓.๖ กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่ไม่เป็นนิติบุคคล ให้มีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภค ๓.๗ ปรับปรุงมาตรการจัดการสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดเก็บ หรือเรียกคืนสินค้า หรือให้ส่งคืนนอกราชอาณาจักรในกรณีที่เป็นสินค้านำเข้า ๓.๘ เพิ่มการคุ้มครองผู้บริโภคด้านบริการที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคในแนวทางเดียวกับการจัดการสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ได้แก่ การทดสอบหรือพิสูจน์ความเป็นอันตราย การห้ามให้บริการ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงวิธีให้บริการ การประกาศคำเตือนเกี่ยวกับบริการ เป็นต้น ๓.๙ ปรับปรุงมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านโฆษณา ให้มีฐานะเป็นกฎหมายกลางครอบคลุมรวมไปถึงผลิตภัณฑ์ที่มีกฎหมายเฉพาะ หรือผลิตภัณฑ์ที่กระตุ้นการบริโภคจนอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพหรือต่อสังคมส่วนรวม เช่น มาตรการจำกัดช่วงเวลาการโฆษณาทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละผลิตภัณฑ์ หรือมาตรการควบคุมการโฆษณาที่ใช้การสมนาคุณเพื่อกระตุ้นการบริโภคโดยไม่เหมาะสม เป็นต้น	๓.๕ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกฎหมายกลางในด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยยกเว้นกฎหมายเฉพาะและในหมวด ๒ ส่วนที่ ๑ เรื่อง การคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณาได้ให้อำนาจคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาที่จะมีมาตรการในการควบคุมดูแลให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านการโฆษณาได้ในรายละเอียดต่าง ๆ อยู่แล้ว ทั้งนี้ รัฐอาจใช้มาตรการทางบริหารและทางสังคมคู่ขนานไปกับมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
๓.๑๐ ให้มีกระบวนการระงับข้อพิพาท เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการชดเชยที่รวดเร็ว และเป็นธรรม และเพื่อลดการฟ้องคดีต่อศาล ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการให้มีการช่วยเหลือในการดำเนินคดีให้มีความรวดเร็ว เบ็ดเสร็จ รวมทั้งมีกลไกสนับสนุนการบังคับคดี ตลอดจนปรับปรุงกฎหมายให้ผู้บริโภคเป็นเจ้าหนี้บุริมสิทธิในการได้รับการชดเชยความเสียหาย ๓.๑๑ ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมกับระดับความเสียหายและสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีผู้ประกอบการที่ก่อปัญหาซ้ำซาก และเพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ใช้ จ้างวาน ยุยง หรือดำเนินการใด ๆ โดยเจตนาทุจริตให้มีการฟ้องร้องบุคคล สมาคมหรือมูลนิธิที่ดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้บริโภค เพื่อขัดขวางกระบวนการดำเนินคดีคุ้มครองผู้บริโภค หรือกลั่นแกล้งให้บุคคล สมาคมหรือมูลนิธิได้รับความเสียหาย	๓.๖ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเจรจาไกล่เกลี่ยก่อนนำคดีสู่ศาลและเพิ่มบทบาทในการให้ความช่วยเหลือด้านการบังคับคดี ประกอบกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวอยู่แล้ว อีกทั้งได้มีร่างกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ซึ่งครอบคลุมเรื่องดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามเนื่องจากสำนักงานมีข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอกับปริมาณเรื่องร้องเรียนที่สูงขึ้น จึงต้องใช้เวลาในการพิจารณาเรื่องหนึ่ง ๆ ๓.๗ สำหรับเรื่องการกำหนดโทษนั้น เป็นการทำความผิดทางอาญาซึ่งต้องด้วยประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดซึ่งจะเป็นการซ้ำซ้อนในกฎหมายฉบับนี้อีก

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ รับทราบความเห็น
และข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับ “การจัดตั้ง
องค์การอิสระผู้บริโภคร” และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ
ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ธันวาคม ๒๕๕๐

 -

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี